

Dosarul nr. 2r-366/2023
2-21164026-01-2r-11082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Mihail Kalinkov,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Municipală de Gestionare a fondului Locativ numărul 23, în
procedura falimentului împotriva lui Kalinkov Mihail privind încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de
Kalinkov Mihail, împotriva hotărârii din 07 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 04 noiembrie 2021 ÎMGFL nr. 23, în procedura falimentului a depus cerere
de chemare în judecată împotriva lui Kalinkov Mihail cu privire la încasarea datoriei
rezultate din neexecutarea obligației.

Prin hotărârea din 07 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
acțiunea a fost admisă.

S-a încasat din contul lui Kalinkov Mihail în beneficiul ÎMGFL nr. 23 în
procedura falimentului datoria pentru serviciile de livrare a energie termice în
perioada de până la martie 2017 - august 2021 în mărime de 56 341,64 de lei și
cheltuieli pentru citarea publică în mărime de 100 de lei în total suma de 56 441,64
de lei.

S-a încasat din contul lui Kalinkov Mihail în beneficiul statului taxa de stat în
mărime de 1 690,25 de lei.

La 07 aprilie 2022, Kalinkov Mihail a contestat cu apel hotărârea primei
instanțe, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii cu
emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă
cererea lui Kalinkov Mihail cu privire la repunerea în termenul de declarare a
apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de Kalinkov Mihail împotriva
hotărârii din 07 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 09 decembrie 2022, Kalinkov Mihail a declarat recurs împotriva încheierii din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin decizia din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de către Kalinkov Mihail.

S-a casat încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la etapa de punere pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen, s-a restituit cererea de apel depusă de Kalinkov Mihail, împotriva hotărârii din 07 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 26 iulie 2023, Mihail Kalinkov, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, soluționarea problemei și repunerea apelului în termen, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel la examinarea argumentelor de repunere în termen a apelului a făcut o confuzie critică a acestora cu argumentele de casare a hotărârii și de reexaminare a cauzei în fond.

A relatat recurentul că, a solicitat casarea hotărârii instanței de fond din motiv că cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Despre hotărârea instanței de fond a aflat abia la data de 16 martie 2022, de pe portalul web al instanței de judecată.

A indicat recurentul că instanța de apel s-a expus cu privire la citarea recurentului pentru examinarea cauzei, s-a expus cu privire la faptul nerecepționării singurei citații expediate, dar nu s-a expus asupra faptului necomunicării hotărârii judecătorești.

Consideră că, instanța de apel nu a soluționat în mod corespunzător chestiunea repunerii în termen a apelului, prin prisma acelor motive care au fost invocate de către recurent. Or, dreptul de acces la instanță este un element cheie al accesului la justiție, care derivă din dreptul la un proces echitabil. Instanțele de judecată au obligația pozitivă de a apăra statul de drept și de a proteja părțile împotriva practicilor ilegale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 16 martie 2023, care a fost expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 11 iulie 2023 (f.d. 88).

Astfel, cererea de recurs depusă la 26 iulie 2023 este declarată cu respectarea termenului prevăzut de lege (f.d. 97).

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 11 august 2023 (f.d. 101).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa punerii pe rol a cererii de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

În speță se constată că, Mihail Kalinkov, contestă încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de Mihail Kalinkov, împotriva hotărârii din 07 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Colegiul civil constată că în urma analizei situației de fapt și de drept, actul de discreție al instanței de apel, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Mihail Kalinkov, este neîntemeiat, urmând a fi casat, cu remiterea pricinii în instanța de apel, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Cu referire la normele ce ghidează procedura depunerii cererii de apel, instanța de recurs menționează că, într-adevăr, potrivit art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, potrivit art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă, **cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței.** Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 26 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Cu toate acestea, instanța de recurs reține că din materialele dosarului nu se constată faptul expedierii și, respectiv a recepționării de către apelantul/recurent Kalinkov Mihail, a citației expediate de către instanța de apel, pentru ședința de judecată în care urma să fie soluționată cererea de repunere în termen. Respectiv, instanța de apel nu a petrecut ședință de judecată în sensul soluționării cererii de repunere în termen și a examinat cererea de repunere în termenul de atac încălcând procedura stabilită de lege.

Instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău având în fața sa o cerere de repunere în termenul de atac, urma să fixeze o ședință de judecată și să citeze participanții la proces, asigurând în așa mod respectarea principiului publicității, nemijlocirii și oralității. În pofida acestui fapt, instanța de apel a examinat problema repunerii în termenul de atac unilateral, fără a numi o ședință publică și fără a invita părțile pentru a le oferi posibilitate de a se expune asupra problemei puse în discuție și/sau de a prezenta probe în susținerea celor invocate.

Instanța de apel s-a limitat doar la expedierea unei notificări, repetate, prin poșta electronică și a indicat expres dar contrar prevederilor legii că, cererea se va examina în lipsa părților.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, instanța de apel nu a respectat procedura legală de examinare a unei cereri de repunere în dreptul de atac, nu a intrat în esență și a manifestat un formalism excesiv la soluționarea acesteia în afara unei ședințe de judecată.

Față de cele ce preced, Completul de judecată reiterează că soluția Curții de Apel Chișinău nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a substitui competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cererii de apel și a cererii de repunere în termen depuse de Mihail Kalinkov.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta, cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Mihail Kalinkov.

Se casează încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a fondului Locativ numărul 23, în procedura falimentului împotriva lui Kalinkov Mihail privind încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc